

ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА
VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING CENTRE

ГОДИШНА
ПРОГРАМА ЗА РАБОТА
НА ЦЕНТАРОТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУКА ЗА 2018 ГОДИНА

декември, 2017 година
С к о п ј е

Врз основа на член 35 од Законот за стручно образование и обука (Сл. весник на Република Македонија бр. 71/06, 117/08, 148/09 и 17/11, 24/13, 137/13, 41/14, 145/15 и 55/16), Управниот одбор на Центарот за стручно образование и обука, на 28.12.2017 година, ја усвои Годишната програма за работа на Центарот за стручно образование и обука за 2018 година, со финансиски план.

Содржина

1. Вовед
2. Визија, мисија и посветеност на ЦСОО
3. Дејност на Центарот
4. Организациона поставеност на Центарот
5. Постојна кадровска структура на Центарот
6. Програмска рамка за 2018 година
- 6.1. Истражување и развој на стручното образование и обука
- 6.2. Развој на стандарди и наставни планови и програми
- 6.3. Деловна поддршка
- 6.4. Одделение за финансиски прашања

1. Вовед

Центарот за стручно образование и обука како јавна установа во која треба да се усогласуваат и интегрираат јавните интереси и интересите на социјалните партнери во стручното образование и обука во Републиката и која ја координира соработката со меѓународните институции и организации во областа на стручното образование и обука е основан со Одлука на Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 87/06).

Врз основа на член 32 од споменатиот Закон, Центарот врши стручни работи од областа на следењето, вреднувањето, проучувањето, унапредувањето, истражувањето и развојот на стручното образование и обука, како и други работи во согласност со Законот, актот за основање и Статутот.

Годишната програма за работа на Центарот за стручно образование и обука за 2018 година се темели на точно определени закони и одредби. Таа претставува потреба и услов за создавање и обезбедување основни претпоставки за успешно остварување на дејноста, условите за работа, како и динамиката на реализација на планираните задачи и активности во текот на целата година.

Клучните приоритети на Центарот за 2018 година се структурирани според дејностите од секторите и самостојните одделенија во Центарот.

1. Истражување, развој и соработка;
2. Развој на стандарди и наставни планови и програми;
3. Одделение за деловна поддршка
4. Одделение за финансиски прашања.

Од страна на Центарот, перманентно ќе се следи реализирањето на Годишната програма, а по завршување на првите шест месеци, ќе биде направена анализа за спроведувањето на програмираните активности и во зависност од потребите, ќе биде направена соодветна измена или дополнување на истата.

2. Визија, мисија и посветеност

Визија

Независна јавна институција со исклучително стручен кадар, кој успева да оствари беспрекорност во институционалното работење и кој има извонредно реноме за својата улога во промовирање на партнерското работење, кое е потребно за да се поддржува стратемскиот развој, оперативното спроведување и европската ориентација на стручното образование во Република Македонија.

Мисија

Обезбедување квалитетно стручно образование и обука кое одговара на потребите на пазарот на трудот, да придонесе за зголемување на стапката на вработеност на младите и да ја подобри ефективността и конкурентността на стопанството.

Центарот ќе ја остварува својата мисија создавајќи претпоставки за воспоставување флексибилен систем на стручно образование, заснован на филозофијата на доживотното образование, што подразбира:

- постојана и потполна застапеност на стручното образование на сите членови на општеството;
- образование во услови и на начин кои во најголема мерка соодветствуваат со реалните потреби и со можностите на оние кои учат и се во согласност со можностите и потребите на локалната средина;
- ширење можности за учење низ институционален, програмски и организациски плурализам во реализацијата на образованието и поврзувањето на формалното и неформалното образование;
- обезбедување квалитет и професионализам во реализацијата на стручното образование што подразбира општествена верификација на стандарди и за програмите и за институциите.

Вредности

Посветеност – целосно посветени на развивање современо стручно образование и обука.

Влијание – решителни, професионални и насочени кон позитивна промена.

Почит – интегрирани и високо развиени човечки ресурси, тимска работа и соработка со сите засегнати страни.

Квалитет – држиме чекор со универзалниот фокус на квалитет што ќе овозможи траен опстанок и развој на институцијата.

3. Дејност на ЦСОО

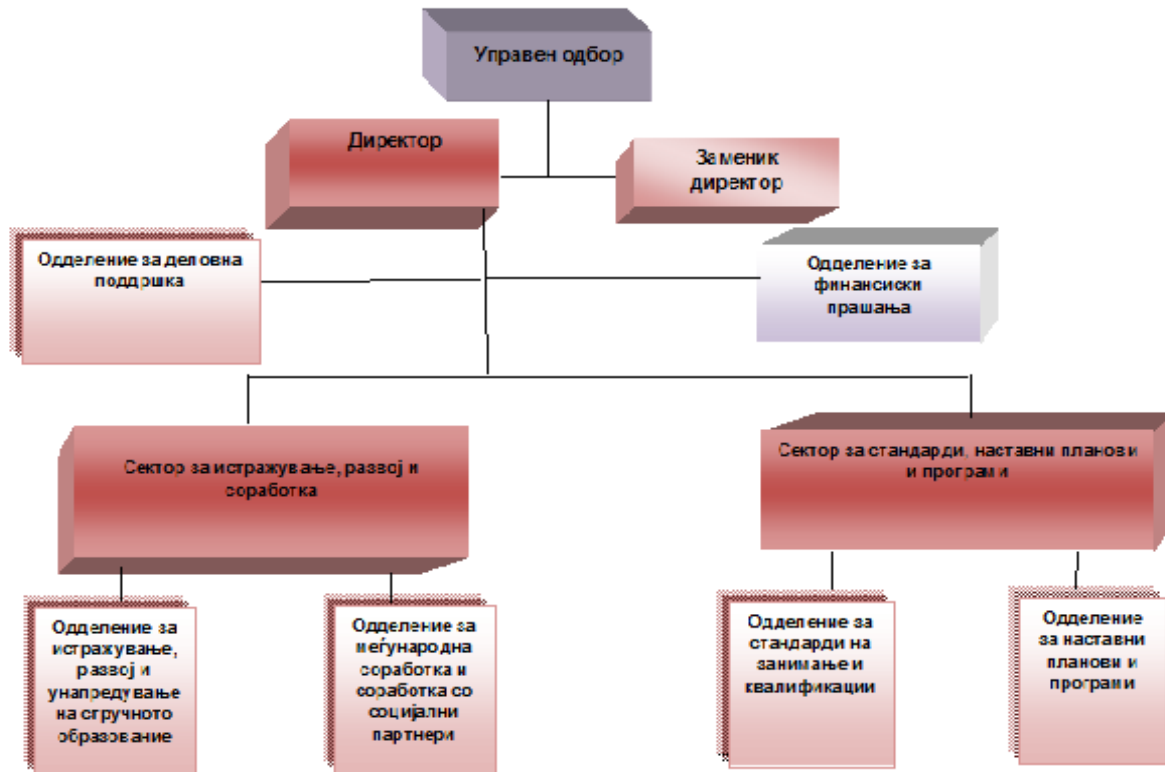
За остварување на работите од својот делокруг ЦСОО ги врши следниве стручни работи:

- анализа и проучување на образовните системи, посебно на системите за стручно образование;
- анализа и проучување на структурата на нашиот систем за стручно образование и на одделните видови стручно образование;
- проектирање на нови системски и концепциски решенија за одделни нивоа и видови стручно образование;
- иновирање на постојните и предлагање нови решенија во одредени образовни компоненти (програмски, процесни, организациски, технолошки, кадровски, нормативни и сл.);
- истражување на развојните трендови во стручното образование;
- истражување на пазарот на трудот;
- изготвување, следење и развој на стандард на занимања;
- развој на националната рамка на стручни квалификации;
- развој на образовни стандарди (образовни профили, наставни планови и програми);
- поддршка на социјалното партнерство на сите нивоа и во сите фази на планирањето, развојот и реализацијата на стручното образование;
- следење на реализацијата на наставните планови и програми;
- обука на наставниците по стручните предмети;
- советување, инсторирање и менторирање на наставниците;
- соработка со меѓународни институции и друго.

4. Организациска поставеност на ЦСОО

ЦСОО ја организира и ја врши својата работа по организациони единици: сектори и одделенија.

Органограм на Центарот за стручно образование и обука

5. Постојна кадровска структура на ЦСОО

Во Центарот има вработено 24 лица кои се вклучени во организирање и реализирање на планираните програмски задачи.

Образовната структура на вработените во Центарот е следната:

Стручна подготовка	Број на вработени
Доктор на науки	1
Магистри	11
Високо образование	10
Више образование	0
Средно образование	2
Основно образование	0

Сите вработени се на неопределено работно време.

Во текот на оваа година потребно е да се спроведе постапка за вработување на стручни кадри, согласно со Правилникот за систематизација на работните места во Центарот.

6. Програмска рамка на ЦСОО

Центарот за стручно образование и обука во 2018 година својата темелна активност ќе ја насочи кон **продолжување на реформата во техничкото образование и унапредување на стручното образование.**

Во продолжение, подетално ќе бидат прикажани активностите на ЦСОО за 2018 година, одделно по сектори и посебни одделенија.

Секои од овие делови е опишан преку следните елементи: **цели** кои ги претставуваат очекувањата од секторите, **опис на активности** преку кои се опишуваат активностите за остварување на очекуваните резултати и **индикатори за постигнувањата на резултатите** каде што се претставени излезните очекувања преку кои ќе може да се оценува постигањето на резултатите и успешноста во остварувањето на целите.

Програмските активности на Центарот како јавна установа, ќе се спроведуваат согласно со приоритетните политики на Владата на Република

Македонија и Министерството за образование и наука. Значајно место во спроведувањето на програмските активности ќе имаат социјалните партнери, установите за стручно образование и обука во Република Македонија и проектите во делот на стручното образование.

6.1. Истражување, развој и соработка во стручното образование и обука

Цели

Во текот на 2018 година, Центарот ќе ги продолжи активностите околу истражувањето и развојот на стручното образование и обука во насока на реализирање на активностите предвидени со Стратегијата за развој на стручното образование во Република Македонија 2013 - 2020 година.

Во текот на 2018 година, ЦСОО ќе изработи методологии и концепциски документи кои ќе претстават базични документи за одделни сегменти за реформите во стручното образование.

Центарот во 2018 година, на полето на меѓународна соработка, ќе продолжи со интензивни активности за претставување и презентирање на активностите од областа на стручното образование пред меѓународните институции, организации, амбасади и странски претставништва, со цел градење на систем за стручно образование компатибилен со Европските трендови кој ќе обезбеди квалитет, флексибилност и мобилност.

Во текот на 2018 година ќе се учествува на настани, состаноци, работни средби на меѓународниот форум за поддршка на земјите-членки за модернизација и подобрување на квалитетот во СОО преку обезбедување контекст, реег learning и мултинационална соработка, како и на состаноци, работни средби на меѓународно ниво за учење преку работа, организирани од ЕТФ.

Центарот ќе ги насочи своите активности кон промовирање и подигање на рејтингот на стручното образование и обука преку интензивирање на соработката со релевантните институции, организирање настани со и во училиштата и компаниите.

Центарот преку советодавно-консултативна и менторско-инструктивна работа со наставниците по стручно-теоретски предмети и практична настава, и преку реализирање обуки на наставниците, ќе придонесе за унапредување на образовниот процес во стручното образование.

Активно ќе се учествува во креирање, јакнење и промовирање на концептот на квалитетно граѓанско образование и меѓуетничка интеграција во образованието, како основа за градење граѓанско општество.

Опис на активности

Согласно со надлежностите кои произлегуваат од Законот за стручно образование и обука, Центарот преку анализа и проучување на образовните системи од европските и други земји, следејќи ги светските и европските трендови, ќе продолжи со активности за развивање на стручното образование, ќе

врши проектирање на системски и концепциски решенија за одделни нивоа, видови и аспекти на стручно образование.

Центарот ќе врши следење на реализацијата на наставните планови и програми, обука на наставниците по стручните предмети, советување, инструирање и менторирање на наставниците.

Активностите на ЦСОО ќе се фокусираат на соработката со меѓународните институции и организации, како и на поддршка на социјалното партнерство на сите нивоа и во сите фази на планирањето, развојот и реализацијата на стручното образование.

а) Истражување, развој и унапредување на образовниот процес

Истражување и развој

Во рамки на проектот „Развој на вештини и иновации“ поддржан од Светска банка, во текот на 2018 година, ќе продолжат активности поврзани со реформа на техничкото образование при што ќе биде изготвена Методологија за развој на наставни програми базирани на компетенции.

ЦСОО како носител на активностите, поддржани од ЕТФ за учење преку работа, ќе ја предводи националната работна група формирана од министерот за образование и наука. Активностите на националната работна група за учење преку работа се однесуваат на развивање заедничко разбирање на различните пристапи при учење преку работа, идентификување на стратешките недостатоци на Република Македонија и потребата за дејствување. Главен резултат на активноста е изработка на Концептуален план за учење преку работа во Република Македонија.

Центарот континуирано активно ќе биде вклучен во активностите кои се поврзани со обезбедување квалитет и одржливост на Националната рамка на квалификации (Македонската рамка на квалификации).

ЦСОО активно ќе учествува во работни групи за унапредување на концептот на граѓанско образование.

Унапредување на образовниот процес

Центарот ќе работи на изготвување предлог-мерки за подобрување на квалитетот на наставата на наставниците по стручните предмети и практичната настава.

Следењето и советодавно-консултативната работа по училиштата ќе се реализира според Упатство за планирање, организирање и реализирање на советување, инструирање и менторирање на наставниците и обучувачите по стручните предмети во средните стручни училишта - донесено од Центарот, и користејќи ги инструментите за вреднување. Во текот на годината ќе се посетат по еднаш сите стручни училишта, врз основа на што ќе се изработи извештај од реализираната посета.

Пред почетокот на учебната 2018/2019 година ќе се реализираат регионални средби со директорите и наставници од стручно теоретските

предмети со цел размена на информации поврзани со уписот на ученици во различни сектори и квалификации, активности и политики во текот на годината, како и размена на информации за тековни работи.

Центарот ќе изготви Програма за стручно усовршување на наставниците по стручните предмети во стручните училишта во Република Македонија.

Наставниците по стручно теоретските предмети и практичната настава имаат потреба за стручно усовршување во рамки на својата струка и пошироко. За таа цел, Центарот ќе понуди општи и стручни обуки за наставниците, со цел подобрување на квалитетот на учењето и подучувањето на стручно-теоретските предмети и практичната настава по поодделни сектори.

Во соработка со МОН и стручните училишта, Центарот ќе организира и реализира активности за реализација на регионални и државни натпревари за Лидер на струка. Центарот ќе ја следи реализацијата на активностите според однапред изготвен акциски план кој е јавно достапен за сите. Центарот изготвува список на натпреварувачи, изготвува тест прашања, формулира практични задачи/вежби, советниците учествуваат на денот на натпреварите, прогласува Лидер на струка и обезбедува дипломи за победниците.

Советниците од Центарот ќе учествуваат во давање поддршка на училиштата за реализација на активности за меѓуетничка интеграција во образование.

- **Индикатори за постигнувањата на резултатите:**

- ✓ Изготвена Методологија за развој на наставни програми базирана на компетенции;

Време на реализација: февруари-април 2018

- ✓ Изработен Концепт за учење преку работа во Република Македонија во соработка со Европската Тренинг Фондација (ЕТФ);

Време на реализација: декември 2018

- ✓ Одржани советодавно-консултативни и инструктивно-менторски средби, по една средба во секое стручно училиште;

Време на реализација: октомври-ноември 2018

- ✓ Одржани регионални средби со директорите и наставниците од стручните училишта;

Време на реализација: јуни 2018

- ✓ Одржани обуки за наставниците по стручните предмети и практичната настава од секој сектор, со цел подобрување на квалитетот на наставата и можност за следење на техничко-технолошките трендови;

Време на реализација: јуни и август 2018

- ✓ Реализирани државни натпревари за ЛИДЕР на струка;
Време на реализација: октомври-ноември 2018
- ✓ Изготвена Програма за стручно усовршување на наставниците по стручните предмети во стручните училишта во Република Македонија;
Време на реализација: април 2018
- ✓ Воспоставена одржлива и квалитетна соработка помеѓу различните институции/организации за обезбедување одржливост и континуирана имплементација на НРК;
Време на реализација: континуирано во 2018
- ✓ Учество на работни групи за промоција и поддршка на концептот на граѓанско образование и меѓуетничката интеграција во образованието.
Време на реализација: континуирано во 2018

b) Меѓународна соработка и соработка за социјално партнерство

Меѓународна соработка

Центарот за стручно образование и обука (ЦСОО) во 2018 година, планира да учествува на меѓународни симпозиуми, конференции, семинари и посети на слични центри и институции од други држави со цел размена на искуства, знаења, ставови и идеи кои ќе придонесат за подобрување и модернизација на средното стручно образование во Република Македонија.

Во таа насока, планирано е потпишување меморандуми за соработка и стратешко партнерство со ВЕТ центри од држави-членки на Европската Унија, како и со држави надвор од границите на ЕУ.

Во текот на 2018 година, во соработка со ЕТФ ќе продолжат активностите дефинирани со Торино процесот. Во соработка со ЕТФ и CEDEFOP ќе продолжат активностите дефинирани со петте Рига заклучоци донесени 22.6.2015 г. како приоритети кои треба да се испорачаат на среднорочен рок (2015 - 2020). ЦСОО ќе ги обезбедува потребните информации кои ќе бидат основа за следење на напредокот на политиките во оваа област со што ќе овозможи државата да го следи напредокот во стручното образование и обука и да го оценува напредокот и влијанието од преземените политики и спроведените реформи.

Еден од петте среднорочни резултати на РМ за поддршка од страна на ЕТФ се фокусира на учењето базирано на работа во стручното образование и обука. Активностите на Центарот ќе бидат во насока на промовирање на учењето преку работа. Ќе се учествува на регионални средби за соработка и размена на искуства со други земји

Центарот ќе работи на тема обезбедување квалитет во стручното образование. Европската фондација за обука (ЕТФ) воспостави Форум за обезбедување квалитет во стручното образование и обука (ВЕТ).

Форумот е планиран како иницијатива за транснационална соработка помеѓу националните институции за ВЕТ во однос на осигурување квалитет во земјите-

партнери на ЕТФ. Ќе работи на пилотска основа во период 2017 - 2019 година, а од членството ќе се бара посветеност на сет на принципи, аранжмани и основни активности.

Соработка за социјално партнерство

Центарот за стручно образование и обука ќе ја интензивира соработката со релевантните институции, пред сè, со оние со кои се потпишани протоколи и меморандуми за соработка, како и потпишување меморандуми за разбирање и соработка по искажана потреба.

ЦСОО ќе настојува да ја зајакне соработката помеѓу стручните училишта и работодавачите во различни сфери на поврзување на стручното образование со потребите на пазарот на трудот, како и јакнењето на капацитетите на стручните училишта и компаниите за вклучување ученици со посебни образовни потреби.

Се планира промоција на отворениот онлајн-прашалник за обезбедување врска помеѓу работодавачи и училишта - Формуларот за аплицирање на работодавачи за реализација на практична обука на ученици од средното стручно образование кој е прикачен на нашата веб-страница и други активности поврзани со отворената електронска адреса praksa@mon.gov.mk

ЦСОО постојано ќе го следи вкупниот број ученици кои реализираат практична обука и вкупниот број работодавачи кои примаат ученици на практична обука.

Исто така, започнувајќи од 2018 година па сè до 2020 година, се планира ЦСОО да одржи најмалку по една заедничка средба со секое стручно училиште и соодветните работодавачи на ниво на општина, во насока на интензивирање и оперативно зајакнување на соработката помеѓу истите.

Ќе се ажурираат податоците по однос на состојбите и работата на училиштата за учебната 2017/2018 година, при што ќе се изготват прашалници и пополнетите прашалници ќе се изработат во резултати.

Учество на Програмата Skills Expert финансирана од Германското сојузно министерство за економија и енергетика, а има цел поддршка на компаниите преку давање услуги за дуално стручно образование и обука во склоп со германските стандарди.

- **Индикатори за постигнувањата на резултатите:**

- ✓ Отпочнување со изработка на Извештај за „The Torino process 2018/2019“ во соработка со ЕТФ.

Време на реализација: континуирано во 2018

- ✓ Потпишани меморандуми за соработка со институции и организации;

Време на реализација: октомври 2018

- ✓ Реализирани активности за промовирање на стручното образование и обука;

Време на реализација: континуирано во 2018

- ✓ Учество на состаноци, работни средби и изработка на национален план за модернизација и подобрување на квалитетот во СОО преку

обезбедување контекст, peer learning и мултинационална соработка. (со поддршка на ЕТФ);

Време на реализација: континуирано во 2018

- ✓ Реализирана регионална соработка за промовирање на учењето преку работа (со поддршка од ЕТФ);

Време на реализација: континуирано во 2018

- ✓ Изготвен Извештај за вкупниот број ученици кои реализираат практична обука и вкупниот број работодавачи кои примаат ученици на практична обука;

Време на реализација: ноември 2018

- ✓ Одржани најмалку по една средба со 25 стручни училишта и работодавачи на ниво на општина на која припаѓа училиштето;

Време на реализација: октомври-ноември 2018

- ✓ Учество на симпозиуми, конференции, семинари, работни групи, комисии, обуки и сл.

Време на реализација: континуирано во 2018

6.2 Развој на стандарди и наставни планови и програми

Цели

Еден од клучните приоритети на Центарот во 2018 година ќе биде продолжување на реформата во техничкото образование, сè со цел усогласување со потребите на пазарот на трудот и модернизација на стручното образование кое обезбедува индивидуален развој на личноста преку стекнување компетенции, знаења и вештини неопходни за вклучување на пазарот на трудот или продолжување на образованието.

За таа цел, во текот на 2018 година, во рамките на проектот „Развој на вештини и поддршка на иновации“, поддржан од Светска банка, со цел модернизирање на техничкото образование во Република Македонија, ќе продолжат активностите за изработка на програмски документи за техничкото образование во сите сектори.

Наставните планови за реформираното техничко образование им даваат можност на наставниците да реализираат содржини програмирани од училиштето. Овие часови се во функција на проширување и/или продлабочување

на знаењата на учениците во однос на содржини кои не се опфатени во наставните програми во техничкото образование со редовната настава. За таа цел, Центарот и во 2018 година ќе изготвува стручни мислења за предложените содржини програмирани од училиштето.

Во насока на развој и унапредување на стручното образование, согласно со барањата на пазарот на трудот и трендовите за развој на стручното образование за нови квалификации и/или ревидирање на постојните квалификации, ќе продолжат активностите за изработка на нови или ревидирање на постојните стандарди на занимања и развивање стандарди на квалификации, согласно со потребите за сите нивоа на стручно образование.

1. Стандарди на квалификации и стандарди на занимања

- **Опис на активноста**

Во текот на 2018 година, Центарот за стручно образование и обука ќе продолжи со изработка на стандарди на занимања или ревидирање на постојните, во согласност со искажаните потреби на пазарот на трудот.

Стандардите на квалификации во 14 сектори за реформираното техничко образование, опфатени со проектот „Модернизација на техничкото образование“, поддржан од Светска банка, се планира да се финализираат на почетокот на 2018 година, за истите да се изработат и нови наставни планови, модуларно дизајнирани.

- **Индикатори за постигнувањата на резултатите:**

- ✓ Изработени нови и/или ревидирање на постојните стандарди на занимања, согласно со потребите на пазарот на трудот;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ За 14 сектори финализираани околу 55 стандарди на квалификации, со наставни планови.

Време на реализација: јануари-февруари 2018 година

2. Наставни планови и програми за сите нивоа на стручно образование

- **Опис на активността**

Во учебната 2017/2018 година во стручните училишта започна реализација на наставните програми, модуларно дизајнирани по сите струки/сектори во стручното образование за занимање. Програмските документи беа изработени во рамките на проектот „Јакнење на доживотното учење преку модернизација на системот за стручно образование и обука и образование на возрасни“. Наставните планови и програми се донесени од МОН само за прва година. Во текот на 2018 година, ЦСОО ќе ја следи реализацијата на овие наставни планови и програми. Од сознанијата на наставниците, ќе даде препораки за идни активности со цел подобрување на квалитетот на воспитно-образовниот процес во стручното образование за занимање.

Во учебната 2017/2018 година започна реализација на нов наставен план и програми за прва година за квалификацијата Електричар-електромонтер на електроенергетски мрежи (ЕВН-паралелка) во соработка со ЕВН и СЕТУ „Михајло Пупин“ - Скопје. Во текот на 2018 година, ќе се изработат наставните програми за втора и трета година.

Со цел развој и унапредување на техничкото образование и подобрување на делотворноста и усогласеноста со индивидуалните, општествените и економските потреби во државата, како и обезбедување конкурентност, транспарентност и мобилност на квалификациите, ќе продолжат активностите за изработка на наставни планови и програми во рамки на Проектот за развивање вештини и поддршка на иновации (SDISP) – модернизација на техничкото образование, а согласно со предвидената динамика во проектот.

Во оваа учебна година, во тек е реализација на наставни планови и програми за прва година на три квалификации од три приоритетни сектори, во

шест училишта во техничкото образование, во рамките на проектот „Модернизација на техничкото образование“:

- Електротехничар за компјутерска техника и автоматика, од секторот електротехника,
- Градежен техничар, од секторот градежништво и геодезија
- Хотелско-туристички техничар, од секторот угостителство и туризам.

Соодветните советници ќе реализираат посредни и непосредни контакти со наставници кои ги реализираат новите реформирани наставни планови и програми.

Во согласност со динамиката на проектот „Модернизација на техничкото образование“, во текот на 2018 година се планира да се изработат околу 1500 наставни програми, модуларно дизајнирани, за 55 квалификации од сите сектори.

Во рамките на стручното образование и обука, постсредното образование треба да овозможи стекнување квалификации кои се наоѓаат во просторот меѓу средното стручно образование и високото образование, продлабочени знаења, вештини и компетенции релевантни за пазарот на трудот и да обезбеди можности за напредување во натамошното образование, посебно во високото стручно образование. Постсредното образование обезбедува стекнување продлабочени компетенции за работа со посложена технологија, за организирање на работата, за раководни функции за менторство и др.

Во 2016/2017 година, започнаа реформите и во постсредното образование со изработка на стандарди на занимања и стандарди на квалификации од шест сектори, во рамките на проектот „Поддршка на модернизација на системот за постсредно образование“. Во текот на оваа година, Центарот за стручно образование и обука, согласно со искажаните потреби и иницијативи од пазарот на трудот, ќе реализира активности поврзани со изработка на програмски документи за постсредното образование.

- **Индикатори за постигнувањата на резултатите:**

- ✓ Изготвена анализа и препораки за идни активности од добиените сознанија на средните стручни училишта за реализација на програмите изготвени во рамките на Британскиот совет за реформирање на тригодишното стручно образование;

Време на реализација: јануари-март во 2018 година

- ✓ Изработка на наставни програми за втора и трета година за пилот-квалификацијата Електричар-електромонтер на електроенергетски мрежи (ЕВН-паралелка) во соработка со ЕВН и СЕТУ „Михајло Пупин“ – Скопје;

Време на реализација: јануари-мај, 2018 година

- ✓ Изработени наставни програми за втора, трета и четврта година за трите квалификации од трите приоритетни сектори;

Време на реализација: јануари-март, 2018 година

- ✓ Изработени на наставни програми за прва година, модуларно дизајнирани, за реформираното техничко образование за околу 55 квалификации од 14 сектори;

Време на реализација: февруари –јуни, 2018 година

- ✓ Изработени на наставни програми за II, III и IV година, модуларно дизајнирани, за реформираното техничко образование за околу 55 квалификации од 14 сектори;

Време на реализација: јуни-декември, 2018 година

- ✓ Дадени стручни мислења за програмите за слободни часови на училиштата и програми програмирани од училиштата, според искажаните потреби на стручните училишта;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Изработени програмски документи за постсредно образование според искажаните потреби;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Остварени повеќе посредни и непосредни контакти со наставници кои реализираат нови реформирани наставни планови и програми.

Време на реализација: септември-декември, 2018 година

3. Изработка на испитни програми за сите нивоа на стручно образование

Една од законските задачи на Центарот за стручно образование и обука е да изготвува и да предлага испитни програми за спроведување на испитите на крајот за сите нивоа на стручно образование. И оваа година ќе се изработуваат испитни програми во согласност со искажаните потреби.

- **Индикатори за постигнувањата на резултатите:**

- ✓ Изготвени испитни програми во согласност со искажаните потреби.

Време на реализација: континуирано во 2018 година

4. Учество во работни групи, комисии и обуки

- **Опис на активноста**

Вработените во Центарот и во текот на 2018 година ќе учествуваат во спроведувањето на екстерните испити за државна матура. Советниците од соодветната струка ќе учествуваат во реализирањето на стручни испити на наставниците-приправници, ќе учествуваат во Комисија за верификација на програми за формалното образование, неформалното образование на возрасните во соработка со Центарот за образование на возрасни. Во соработка со ЦОВ и МОН, соодветните советници учествуваат во комисии за верификација на институции за образование на возрасните. Ќе продолжат активностите во однос на обука на ментори од компании за реализација на практична обука кај работодавачите. И оваа година ќе

продолжи избор на најбезбедно и најчисто училиште – проект организиран од Министерство за образование и наука, во кој партиципира и ЦСОО.

Ќе продолжи работата на комисијата за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на учениците во стручните училишта.

- **Индикатори за постигнувањата на резултатите:**

- ✓ Учество во спроведување на екстерните испити за државна матура.

Време на реализација: јуни и август, 2018 година

- ✓ Учество во комисији за верификација на програми за неформалното образование и верификација на институции за реализирање посебни програми за образование на возрасните;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Учество во комисији за верификација на новите профили/квалификации во стручното образование;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Учество во работата на комисијата за акредитација на здруженија на наставници кои организираат натпревари на учениците во стручните училишта;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Земено учество во спроведување на стручните испити за наставници-приправници.

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Учество на состаноци на техничката работна група за организирање и реализирање обуки за побарувани занимања на пазарот на трудот од ОП на Владата на Р. Македонија за 2018 година;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- ✓ Учество во работната група за избор на најбезбедно и најчисто за избор на училишта кои треба да ги исполнат условите за најчисто и најбезбедно училиште – проект организиран од Министерство за образование и наука.

Време на реализација: континуирано во 2018 година

6.3 Деловна поддршка

Краток опис

Во првата половина на 2018 година ќе биде изработен нов Правилник за внатрешна организација на Центарот, како и нов Правилник за систематизација на работните места во Центарот со цел подобрување на структурата и ефикасноста во вршењето на работите и задачите.

Врз основа на новите правилници, а во согласност со Законот за административните службеници и Законот за вработените во јавниот сектор ќе биде изготвен годишен план за вработување нови лица, согласно со потребите на Центарот и ќе биде спроведена постапка за негова реализација.

По барање на други институции, ќе се учествува во изработката на предлози за измени и дополнување одделни закони и подзаконски акти од областа на стручното образование.

Ќе бидат изготвени поединечни општи акти со кои се уредува работата на Центарот и тоа: одлуки, решенија, извештаи, договори и слично.

Ќе биде изработена нова веб-страница на Центарот, на која ќе бидат пренесени сите содржини од постоечката, но континуирано ќе се продолжи да се работи на нејзина надградба и ажурирање на податоците. Ќе се воведат Document Cloud систем преку DropBox или еквивалентен сервис кој ќе овозможи интерно складирање и размена на документи во внатрешната мрежа на Центарот со можност за пристап и надвор од просториите на Центарот. Во овој систем би се зачувале сите важни документи од Центарот и истите за полесен пристап ќе бидат поставени на едно место.

Во согласност со потребите ќе се набавува и ќе се инсталира соодветна техничка опрема со цел подобрување на техничките капацитети на Центарот, а ќе биде воведена и електронска архива.

Континуирано ќе се врши лекторирање текстови и документи, графичко уредување и техничка обработка на истите, како и редактирање на програмските документи. Исто така, ќе се врши превод на текстови и документи од македонски јазик на јазикот на припадниците на заедниците, а за потребите на Центарот ќе се врши и консекутивен и симултан превод од македонски јазик на албански јазик. Во случај овие активности да бидат во поголем обем истите ќе бидат извршувани со ангажирање надворешни соработници.

Во делот на промоција на Центарот и афирмација на стручното образование ќе се преземат низа активности за учество во телевизиски и радио емисии, доставување информации до електронските медиуми, како и континуирана изработка на билтен кој се објавува на веб-страницата на Центарот.

Во согласност со одобрениот буџет, ќе се обезбеди и учество на обуки, семинари, конференции, симпозиуми, тркалезни маси, работилници и други облици на усовршување за кои ќе се воочи потреба, а кои ќе придонесат за зголемување на ефективностa, намалување на несигурноста, зголемување на стручното знаење, стекнување нови компетенции, зголемена мотивираност, личен развој на вработените и одржување позитивна клима помеѓу вработените во Центарот.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- Изработени нови правилници за внатрешна организација и систематизација на работните места во Центарот;

Време на реализација: прва половина на 2018 година

- Зајакнати кадровски капацитети на Центарот;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Следење на законските прописи кои се однесуваат на работењето на Центарот;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Учество во изработката на закони и подзаконски акти од областа на стручното образование и во изготвување предлог-измени и дополнување на одделни закони и правилници;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Изготвени правилници и поединечни општи акти: одлуки, решенија, извештаи и слично;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Изработена нова веб-страница на Центарот и редовно ажурирана и надградувана;

Време на реализација: март - април 2018 година

- Инсталиран Document Cloud систем за интерно складирање и размена на документи во внатрешната мрежа на ЦСОО;

Време на реализација: втора половина на 2018 година

- Инсталирана електронска архива;

Време на реализација: април - мај 2018 година

- Лекторирани документи, текстови, графичко уредување, техничка обработка и редактирање на текстови;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Превод на документи од македонски јазик на јазикот на припадниците на заедниците;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Распишани јавни конкурси за избор на надворешни соработници, согласно со искажаните потреби;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Промовирана работата на Центарот преку печатени и електронски медиуми;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Развиени нови стручни знаења, вештини и умеења, неопходни за ефикасно и ефективно извршување на работните задачи;

Време на реализација: континуирано во 2018 година

- Зголемени компетенции на вработените.

Време на реализација: континуирано во 2018 година

6.4 Одделение за финансиски прашања

Цели

Центарот за стручно образование и обука ќе врши планска распределба на финансиските средства по одделни активности, предвидени со Годишната програма, финансискиот план и планот за јавни набавки за 2018 година. Исто така, ќе се утврдува конкретната потреба за јавни набавки на стоки, услуги и работи поврзани со спроведување на јавните набавки. Одделението за финансиски прашања ќе врши усогласување на фактичката состојба која е утврдена со пописот со материјалната сметководствена евиденција. Во континуитет ќе бидат следени сите доспеани обврски на Центарот, нивна навремена исплата, согласно со одобриениот буџет и ќе се врши пренамена на средства во согласност со потребите на Центарот. Активностите на одделението ќе се извршат ажурно, уредно и следејќи го законското финансиско и материјално работење на институцијата.

Опис на активности

Согласно со одобриениот буџет на Центарот за ефикасно и ефективно работење на ЦСОО за тековната година, ќе се изготви Годишен план за јавни набавки по видови стоки, услуги и работи и ќе се спроведат постапки, согласно со закон за негова реализација.

На почетокот на 2018 година ќе се изготви завршна сметка на Центарот за претходната година, и истата ќе биде проследена до Управата за јавни приходи, Централен регистар и Државниот завод за ревизија.

Секој месец до Управниот одбор на ЦСОО ќе бидат проследени изготвените месечни финансиски извештаи. Исто така, на месечно ниво се врши пресметка на плати на вработените во ЦСОО.

Исто така, ќе се изготват месечни, полугодишни и годишни статистички извештаи за исплатените плати на вработените и истите ќе бидат проследени до Државен завод за статистика.

На крајот на календарската година ќе биде спроведен попис и ќе се утврдува состојбата која ќе биде усогласена со материјалното сметководство на Центарот. Ќе биде извршено и срамнување на магацинската со книговодствената евиденција.

Во текот на целата година ќе се следи реализацијата на финансиските средства одобрени со буџетот и по потреба ќе се врши нивна пренамена.

Ќе се обезбеди финансиско и материјално работење на Центарот, согласно со позитивните законски прописи.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- Изготвен План за јавни набавки за 2018 година и спроведени постапки за јавни набавки, согласно со позитивните законски прописи;
Време на реализација: јануари 2018
- Изготвена завршна сметка на Центарот;
Време на реализација: февруари 2018
- Усогласена состојба утврдена со попис со материјалното сметководство на Центарот;
Време на реализација: јануари 2018
- Изготвени месечни финансиски извештаи како и месечни, полугодишни и годишни статистички извештаи за исплатените плати на вработените;
Време на реализација: континуирано 2018
- Редовна исплата на обврските на Центарот;
Време на реализација: континуирано 2018
- Ажурно, законско и уредно водено финансиско и материјално работење на Центарот.
Време на реализација: континуирано 2018

Спроведувањето на активностите од Годишната програма за работа на Центарот во 2018 година, значително ќе зависи од финансиските средства со кои ќе располага Центарот во 2018 година. Во случај да не се обезбедат доволно финансиски средства, може да се забави реализацијата или воопшто да не се реализираат дел од планираните активности.

**Директор,
Ајше Селмани**

**Бр. 01-4/1
Од 05.01.2018 година**

Прилог 1

Буџет на Центарот за 2018 година

Ставка	Наслов на активноста	Вредност (годишно ниво)
40	Плати и надоместоци	13.000.000,00
401	- Основни плати на вработените	<u>9.500.000,00</u>
402	- Придонеси за социјално осигурување	<u>3.500.000,00</u>
42	Стоки и услуги	13.000.000,00
420	Патни и дневни расходи	<u>300.000,00</u>
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	<u>2.000.000,00</u>
423	Материјали и ситен инвентар	<u>800.000,00</u>
424	Поправки и тековно одржување	<u>600.000,00</u>
425	Договорни услуги	<u>9.000.000,00</u>
426	Други тековни расходи	<u>300.000,00</u>
48	Капитални расходи	2.300.000,00
480	Купување опрема и машини	<u>1.000.000,00</u>
481	Градежни објекти	<u>1.000.000,00</u>
483	Купување мебел	<u>300.000,00</u>

Финансиски план за реализација на активностите од Годишната програма за работа за 2018 година, согласно со одобриениот буџет на Центарот за 2018 година

<i>Ставка</i>	<i>Наслов на активноста</i>	<i>Вредност (годишно ниво)</i>
40	Плати и надоместоци	13.000.000,00
401	- Основни плати на вработените	9.500.000,00
402	- Придонеси за социјално осигурување	3.500.000,00
42	Стоки и услуги	13.000.000,00
	Патни и дневни расходи	<u>300.000,00</u>
420	- патување на вработените за вршење обуки на наставниците во земјата	50.000,00
	- учество на семинари, конференции и сл. во странство	250.000,00
	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	<u>2.000.000,00</u>
421	- Струја	275.000,00
	- Водовод и канализација	90.000,00
	- Комунален отпад	35.000,00
	- Пошта	35.000,00
	- Телефон и телефакс	150.000,00
	- Мобилни телефони	300.000,00
	- Централно греење	632.000,00
	- Регистрација на возила	50.000,00
	- Гориво за службени возила	370.000,00
	- Паркинг за службени возила	60.000,00
	- Годишна такса за домен	3.000,00
	Материјали и ситен инвентар	<u>800.000,00</u>
423	- Канцелариски материјали (класери, вирмани, папки, пликоа, обрасци и друг потрошен материјал)	200.000,00
	- Тонери, кертриџи, рибони, хартија за печатење	220.000,00
	- Ситен инвентар	220.000,00
	- Списанија, весници и друг материјал	35.000,00
	- Претплата за електронска база на прописи	20.000,00
	- Прехранбени артикли и пијалаци	35.000,00
	- Средства за одржување на хигиената	35.000,00
	- Материјали за разни поправки	35.000,00
	Поправки и тековно одржување	<u>600.000,00</u>
424	- Поправки и тековно одржување на објект	75.000,00
	- Изработка на нова веб-страница	200.000,00
	- Поправка и тековно одржување на службени возила	220.000,00
	- Одржување на компјутерска и техничка опрема	52.500,00
	- Одржување на софтвер (програми за плата)	
	- Одржување на софтвер (програми за	24.000,00

**ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА
VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING CENTRE**

	сметководство и сл.)	28.500,00
	Договорни услуги	<u>9.000.000,00</u>
	- Осигурување на вработените	35.000,00
	- Осигурување на градежен објект	35.000,00
	- Осигурување на службени возила	35.000,00
	- Систематски преглед на вработените	35.000,00
	- Сертифицирање на системот за управување со квалитет ИСО 9001	100.000,00
	- Авторска агенција	200.000,00
	- Електронска архива	300.000,00
	- Превод и лектура на документи	300.000,00
425	- Изработка на испитни програми	200.000,00
	- Изработка на наставни програми	1.000.000,00
	- Изработка на стандарди на занимања	600.000,00
	- Изработка на стандарди на квалификации	500.000,00
	- Исплата на членови на Управен одбор	1.300.000,00
	- Исплата на членови на Совет за стручно образование и обука	1.400.000,00
	- Изработка на системски документи (Концепции и Методологии)	700.000,00
	- Реализација на работилници и обуки за развој на стручното образование и обука	1.500.000,00
	- Стручно усовршување на вработените	760.000,00
	Други тековни расходи	<u>300.000,00</u>
426	- Објавување на огласи	100.000,00
	- Расходи за репрезентација	100.000,00
	- Семинари и конференции	65.000,00
	- Други расходи (Централен регистар и сл.)	35.000,00
48	Капитални расходи	<u>2.300.000,00</u>
480	Купување на опрема и машини	<u>1.000.000,00</u>
481	Градежни објекти	<u>1.000.000,00</u>
483	Купување на мебел	<u>300.000,00</u>
	Вкупно	<u>28.300.000,00</u>

**Директор,
Ајше Селмани**